

Liikkuva sairaala LiiSa

- vaihtoehto
päivystyskäynnille

Susanna Mäntyniemi 19.10.2020
Osastonhoitaja
Espoon sairaala
Polikliiniset ja kotiin vietävät palvelut
susanna.mantyniemi@espoo.fi

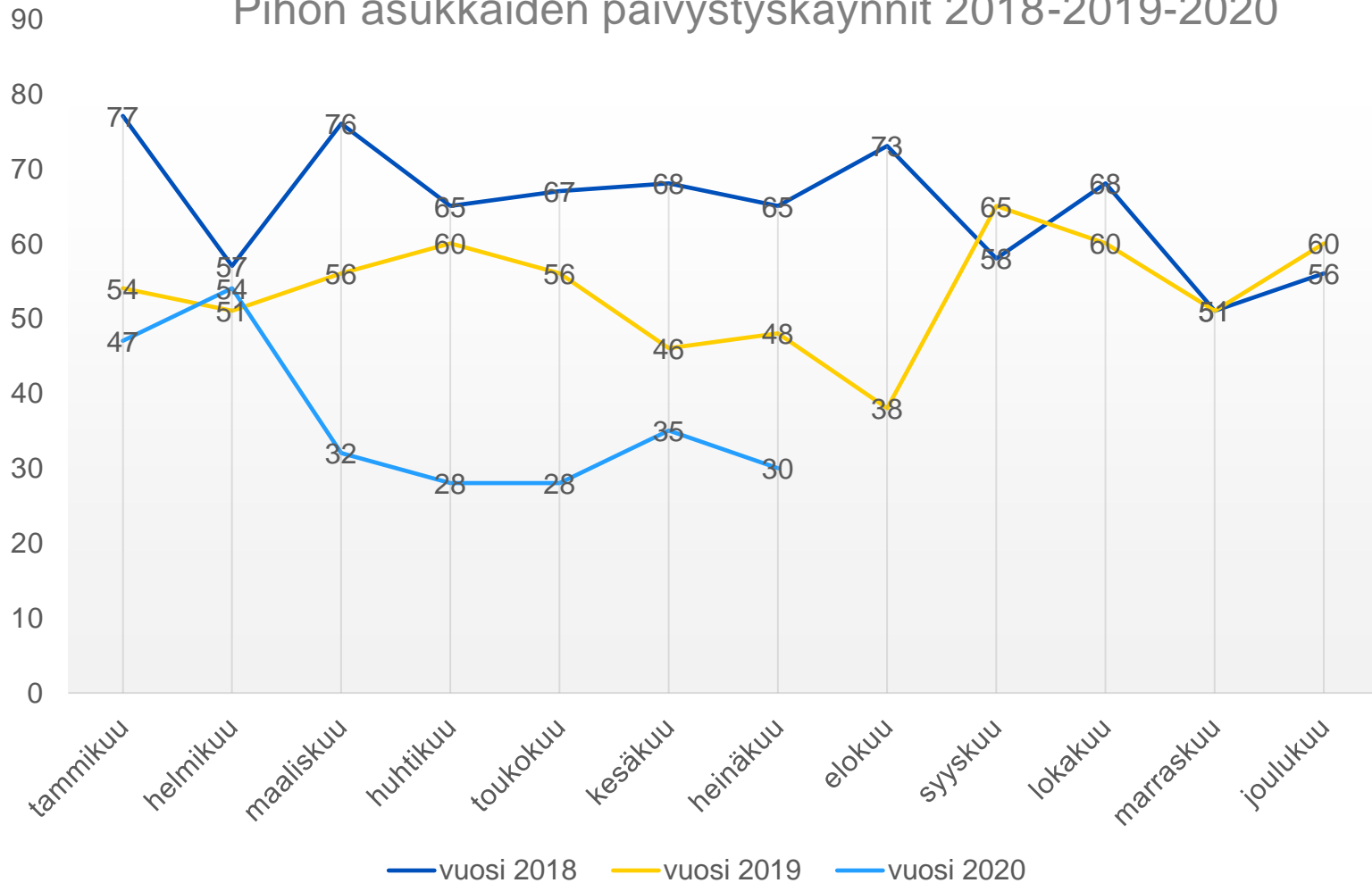
ESPOO
ESBO

Liikkuva sairaala LiSa

- Espoossa ja Kauniaisissa toimiva liikkuva pitkäaikaishoidossa asuvien ja kotihoidon tukea tarvitsevien asukkaiden **päivystyksellisiin tilanteisiin** erikoistunut diagnostiikka- ja hoitoyksikkö.
- Yksikön tavoitteena on tuottaa potilaalle turvallinen ja osaava hoito ajallaan heidän omassa kodissaan.

Pihon asukkaiden päivystyskäynnit 2018-2019-2020

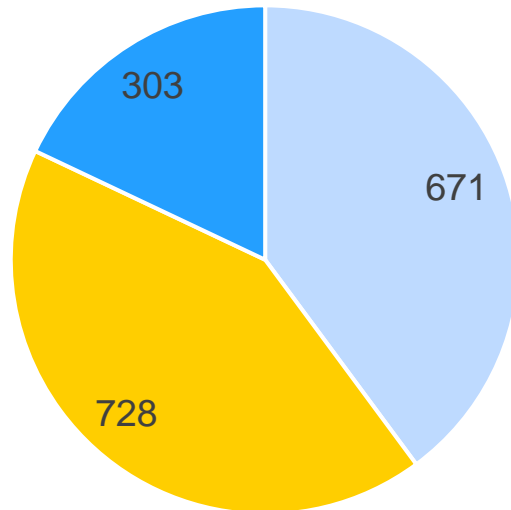

ESPOO
ESBO

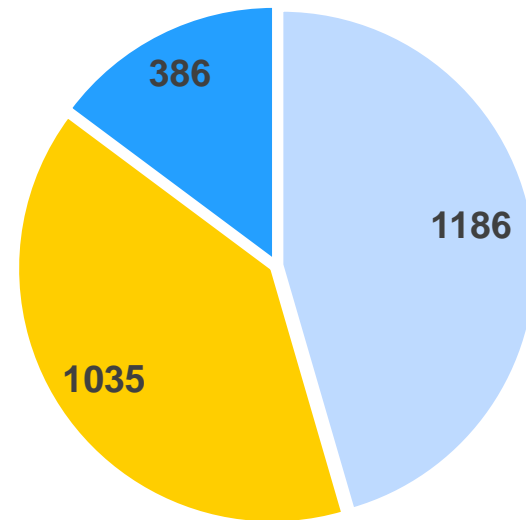
Liisaan tulleet puhelut työvuoroin

Puhelut maalis-joulukuu
2019, yht 2315

■ aamu 39,9 % ■ ilta 42,2 % ■ yö 17,9 %

Puhelut tammi-kesäkuu
2020

■ Aamuvuoro 45,5 % ■ Iltavuoro 39,7 %
■ Yövuoro 14,8 %

ESPOO
ESBO

Toiminnan suunnittelu ja käynnistyminen

- Pilotti v. 2020 loppuun.
  - Erillinen rahoitus: HUS ostaa palvelun Espoon sairaalasta
  - Suunnittelu tehty yhteistyönä HUS:in ja Espoon sairaalan kanssa
- Toiminta alkanut hoivakodeissa 4.3. 2019, laajentunut kotihoidon alueille 3.6.2019 alkaen. Kaikki Espoon kotihoidon alueet tulivat LiiSan piiriin vuoden 2019 loppuun mennessä.
- LiiSan palvelut otettiin käyttöön työpaikkakouksissa annettujen infojen jälkeen.

LiiSan henkilöstö

- 1 sairaanhoitaja työvuorossa ympärivuorokautisesti ja seitsemänä päivänä viikossa. Yhteensä 6 sairaanhoitajan vakanssia
  - sairaanhoitajat rekrytoitiin kotisairaalan sisältä
  - sairaanhoitajille järjestettiin erillinen koulutus ennen toiminnan aloitusta.
- Lääkärin tuki tulee
  - potilaan oma lääkäri ensisijaisesti
  - virka-aikana kotisairaalaista
  - päivystysaikana päivystyspoliklinikalta
  - luottamus LiiSan sairaanhoitajien osaamiseen on toiminnan onnistumiselle tärkeää.

ESPOO
ESBO

Kun huoli potilaasta herää, mihin otat yhteyttä?

- **Ensisijaisesti hoivakodin/ kotihoidon työntekijä ottaa yhteyttä potilaan omaan lääkäriin.**
- **Kiireelliset suoraan 112, esim. sairauskohtaukset erityisesti, jos potilaalle ei ole tehty DNR-päätöstä**

Jos potilaalla on äkillistä hoidon tarvetta, ja tarve johtaisi muuten potilaan lähettämiseen päivystykseen, hoivakodin/ kotihoidon hoitaja soittaa LiiSaan.

Toimintamalli

- **Käynti korvaa potilaan käynnin päivystyspoliklinikalla ja mahdollistaa potilaan nopeamman hoidon aloituksen**
- Sairaanhoitaja **voi ohjata puhelimesta** hoivakodin / kotihoidon hoitajaa tai mennä potilaan luo tekemään arvion.
  - Hoivakodin hoitaja on myös paikalla LiiSan käydessä potilaan luona
  - LiiSaan soittaessa hoivakodin/ kotihoidon hoitaja valmistautuu vastaamaan sairaanhoitajan kysymyksiin (hyödynnetään hoitajan lähetettä)
  - Hoivakodin / kotihoidon hoitaja tiedottaa hoidosta omaisia
- Liikkuvan sairaalan **diagnostisen ja arvioivan käynnin** jälkeen tarvittaessa **hoito voi jatkua Espoon kotisairaalan** käynnein (lähete tarvitaan edelleen).
- Jos todetaan, että Liisan käynnistä huolimatta, potilas tarvitsee **osastohoitoa, potilas lähetetään päivystykseen.**

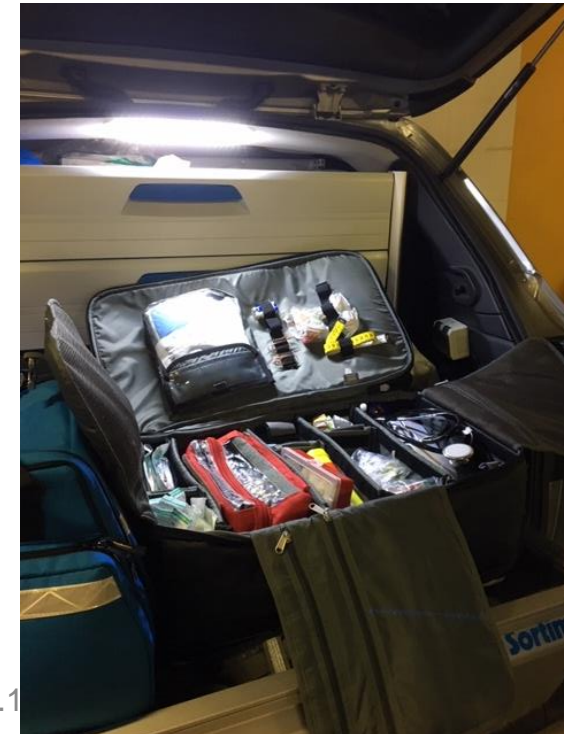
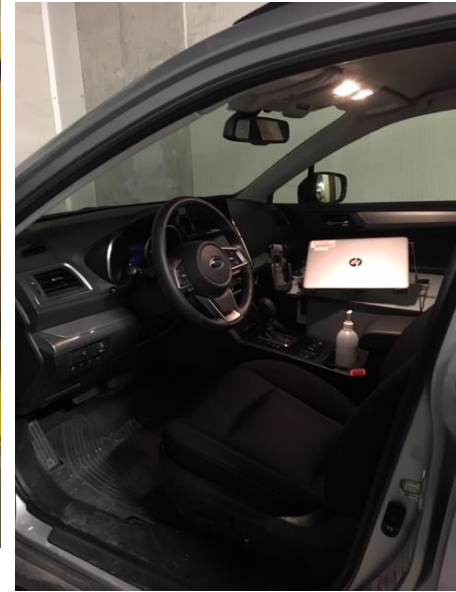

ESPOO
ESBO

Kalusto

- 4-vetoinen auto, jossa integroitu kalustus hoito- ja tutkimusvälineistöä varten.
- Reppu hoitovälineistön kuljetusta varten
- Tutkimusvälineistö
  - I-STAT, pika-CRP
  - Oksimetri, RR, Kuumemittari, vs-mittari, stetoskooppi
- VideoVisit - yhteys sairaanhoitajan ja lääkärin välille. Tätä kautta mahdollistuu videokuvan, ekg:n, auskultaation lähettäminen.
- Hoitovälineitä
  - defibrillaattori, imu
  - i.v.- nesteitä ja – antibiootteja.
  - perusvalikoima p.o.-lääkkeitä
  - Hoitotarvikkeita LiiSan käyttöön.

Vakioidut työkalut

Tulotiedot _____ / _____ 2019 klo _____

I	Potilas:
	Sotu:
	Hoivakoti:
	Osoite ja osasto:
	Soittaja:
S	Soiton syy:
	Tietääkö omalääkäri tilanteesta: Kyllä ☐ Ei ☐
	Perussairaudet:
	Riskitiedot/allerniat:

Liikkuva sairaala LiISA, päivystyksellisiin tilanteisiin erikoistunut diagnostiikka- ja hoitoyksikkö
p. 043-8249344

Tilastoitu
Efficia
Excel

Potilaan nimi _____ klo _____ 2019
Henkilötunnus _____

Klo	HT	SpO2	RR	syke	rytmi	lämpö	VS	GCS 4/5/6	iho

Klo	Hengitystapa	Hengityssäänät	Kipu NRS	Lihasvoima/ puolierot	Katse	Puhe

Klo	CRP <3mg/l	K 3,3-4,9 mmol/l	Na 137-145 mmol/l	Krea M: 60-100 N: 50-90 µmol/l	Hb M: 134-167 N: 117-165 g/l	pH 7,35-7,45	Tni <25 ng/l	EKG

National Early Warning Score (NEWS)*

Indikaattori	3	2	1	0	1	2	3
Hengitystapa	3	2	1	0	1	2	3
Hengityssäänät	3	2	1	0	1	2	3
Kipu	3	2	1	0	1	2	3
Lihasvoima	3	2	1	0	1	2	3
Katse	3	2	1	0	1	2	3
Puhe	3	2	1	0	1	2	3
Yhteensä	15-20	10-14	5-9	0-4	5-9	10-14	15-20

Yhteensä	Rangotus	Pisteet
15-20	Painava	4
10-14	Keskivertanen	3
5-9	Keuhkotauti	2
0-4	Keuhkotauti	1
5-9	Keuhkotauti	1
10-14	Keuhkotauti	2
15-20	Keuhkotauti	3
20+	Keuhkotauti	4

Omat muistinpäivät: _____

_____

_____

Lääkärin nimi: _____

TULOTIEDOT

Lähete _____

Potilaan nimi: _____

Sotu: _____

Osoite/kaupunginosa: _____

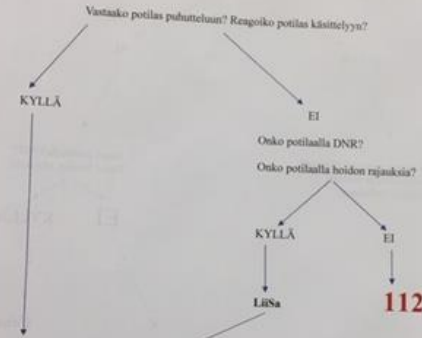
Lähetettävä yksikkö: _____ p. _____

Lähetettävä lääkäri: _____

Tulodlagnosoi: _____

Antibiotti: _____ x1 x2 x3 x4

HEIKENTYNYT TAJUNNANTASO

Näikö tai kuuliko joku potilaan menevän tajuttomaksi? Milloin ja miten alkoi? Äkillisesti vai hiljalleen? Kauanko tajunnanhäiriö kesti? Mitä potilas teki, kun oire alkoi? Valitko potilas jotakin oireita ennen tajuttomuutta? Lääkittäkö oireita? Onko potilaan voimissa tapahtunut muita muutoksia? Onko potilas kaatumut tai lyönyt päätä lähenteina/päivinä? Onko potilaalla perussairauksia? (epilepsia, DM, rytmihäiriöitä, aiempi AVH tai sydänsairauksia) Onko mitattu RR, P, VS, SpO2

Jos tajunnanhäiriön taustalla on tuore päähälyvamma, on potilas 112 potilas Jos potilas on valittanut äkillistä päänsärkyä ennen tajunnanhäiriötä, on potilas 112 potilas

Hyötyjä potilaalle

- Potilaat saavat hoitoa oikeassa ja tarkoituksenmukaisessa paikassa turvallisesti, nopeammin ja ilman siirtymisiä ja odotteluja.
- Potilaiden elämänlaatu paranee toteuttamalla sairaalatasoinen hoito tutussa ympäristössä.
- Potilaan hoidon aloitus nopeutuu
- Vähentää päivystyksellisen potilassiirron tuomia haittoja, kuten sekavuustiloja, toimintakyvyn laskemista ja sairaalainfektioita.
- Potilaiden kuntoutuminen omassa ympäristössään on nopeampaa kuin sairaalan osastoilla.
- Nopea oirehoidon tuki

ESPOO
ESBO

Hyötyjä kotihoitoon ja pitkäaikaishoittoon

- Tukee kotihoidon ja pitkäaikaishoidon henkilökunnan toimintaa ja vahvistaa osaamista.
- Parantaa hoitoon liittyvän tiedon kulkua ja yhteistyötä päivystyksellisessä tilanteessa hoitoon osallistuvien yksiköiden välillä. Käytössä on paperinen tiedote käynnistä tiedonkulun varmistamiseksi.
- Tuo varmuutta päätöksentekoon potilaan lähettämisestä jatkotutkimuksiin ja hoitoon.
- Tukee palliatiivisen hoidon toteutusta. Muistetaan kuitenkin, että hoitolinjausten tekeminen on omalääkärin tehtävä.

ESPOO
ESBO

Hyötyjä päivystyksen toimintaan ja sairaalan osastoille

- Päivystyspoliklinikan henkilöstön työkuormitus vähenee, kun jo hoivan piirissä olevia asiakkaita voidaan hoitaa heidän omissa kodeissaan.
- Mahdollistaa ensihoidon ja sairaankuljetuksen resurssien tarkoituksenmukainen käytön.
- Hoitajaksot sairaalassa voidaan osin korvata viemällä hoito potilaan kotiin

- LiiSa on otettu erittäin hyvin vastaan, palvelulle on ollut tilaus
- Viikonloppuisin eniten kysyntää, varsinkin lauantaisin.
- LiiSan sairaanhoitajien palveluasenne on tärkeä
- Kannatti panostaa hoivakotien ja kotihoidon henkilökunnan perehdytykseen.
- Kotisairaalan sairaanhoitajien osaamistausta on ollut hyödyllinen
- Yksinään näin pieni yksikkö ei toimi, kotisairaala tarvitaan turvaamaan osaava henkilöstö ympärivuorokauden
- Hoivakotien laatupoikkeamat tulevat esille – heitä tuetaan ja ohjataan ja koulutetaan. Meillä on sama tavoite toimia potilaan parhaaksi
- Vammaisten asumisyksiköt erittäin kiinnostuneita toiminnasta

ESPOO
ESBO

Toiminnan lähtökohta on potilas

Turvallisuus

Palvelun
Asiantuntijuus

Ajallaan
autetuksi
tuleminen

Kunnioittava
kohtaaminen

ESPOO
ESBO

**Kiitos
mielenkiinnostanne!**